

[Peter Holst.]

gjort en tilværelse eksempelvis i et beskyttet pensionat, blev forskertset på det givne tidspunkt.

Der er grund til at påskønne, at socialministeren resolut lempede de personelle restriktioner i sidste måned og åbnede mulighed for vikaransættelser.

Allerede for 14-15 år siden i loven af 1959 bestemte man sig for at stille mod en egentlig undervisning og oplæring for åndssvage, og vi ved alle, at det kun i for svag en grad er blevet nået. Jeg synes, det er uundgåeligt — for at tage et par ting i sammenhæng — med skam et øjeblik at dvæle ved, at netop i de 14-15 år har den almindelige folkeskole nydt et reformvenligt folketings bevillingsmæssige bevågenhed i en enestående grad, noget, der har resulteret i betydelige udvidelser på utallige områder — vi kan nævne børnehavepladser, deletimer, observationsklinikker — og noget, der i øvrigt som også nævnt i redegørelsen har været med til at give klienttilgangen en stagnation for forsorgens vedkommende. Endvidere har der været tale om en enorm udvidelse af arsenalet af hjælpemidler og en voldsom forøgelse af maskinparken i undervisningsinstitutioner på alle niveauer, og så har der været tale om mangedobling af konsulenter, psykologbistand. Når man tænker på det antal børn, åndssvageforsorgen totalt har til opgave at tage sig af, tage sig af under langt vanskeligere forhold end folkeskolen i øvrigt, så udgør antallet mellem $\frac{1}{4}$ og $\frac{1}{5}$ af et normalt årskuld overhovedet, og så må man indrømme, at der bevillingsmæssigt af skiftende politiske flertal har været tale om dimensionsforvrængninger. Man kan vel nok sige, at her er de fleste, der i løbet af denne periode har haft bevillingsmæssigt ansvar, undergivet en fælles anklage.

Præcis dette her skal ses i en snæver sammenhæng med den videre planlægning, hvor jeg tror, at alle må billige de retningslinjer, ministeren afslørede i sin redegørelse, nemlig en fortsat udbygning tagende sigte på værksteder, skoler, træningscentre m.v., det, der muliggør, at de mildest handicappede kan gøres egnede til en art egentilværelse i deres hjem, i beskyttede pensionater, i dag- og nathjem, i familiepleje, og samtidig i så høj en grad som muligt kan blive sat

i stand til at tage del i fritids-, sports- og andre aktiviteter på lige fod med andre.

Her vil jeg godt indskyde et enkelt lille spørgsmål til ministeren eller anden rette vedkommende: kunne man ikke efterkontrollere de påståede eksempler på diskrimination over for svagt psykisk handicappede, hvad angår de muligheder, der har været for dem, eller navnlig ikke været for dem, for at deltage i de fritidsaktiviteter, der principielt ifølge fritidsloven skal være åbne for alle, men hvor der har været tale om en faktisk udelukkelse af nogle evnesvage.

Mere generelt gælder, at vi i dag taler om et forsorgsområde, der er menneskeligt følsomt og har været præget af, at man har måttet nøjes med relativt svage styringsredskaber. Den foregående taler var inde på bemandingsforholdene i de organer, der har haft og på det seneste har fået overdraget ansvaret for forsorgens ledelse, for fremskaffelse af udbygningsplaner og en art opfølgning af de skitser, der har ligget. Der kom et par interessante betragtninger. Jeg finder det rimeligt, at man, hvor den slags ting skal efterkontrolleres, lægger sig i selen for at sikre sig, at al mulig personel dygtighed drages ind i de udbygninger, der har ladet vente for længe på sig.

Der er grund til at vente, at det formodentlig kommende ressourceudvalg, der også omfatter åndssvageforsorgens forskellige medarbejdergrupper, vil være i stand til at skitsere nogle nye retningslinjer og afdekke nogle hidtil oversete muligheder, sådan at vi foruden at tale om de totale bevillingsbeløb også kan få en bedre sikkerhed for, at der opnås en total og optimal udnyttelse af de penge, der stilles til rådighed; specielt den behandlende medarbejdergruppes medvirken skulle kunne være en garanti for, at mulige lejlighedsvis, ikke indskrænkninger, men modereringer begrundet i finansielle forhold, modereringer af udgiftsbeløbene, kan holde klienternes dagligdag og optræningsmuligheder skadesløse. Hellere en sjældnere udskiftning af inventar og en sparsommere udvendig vedligeholdelse af bygninger end en menneskeligt uforvarselig forsømmelighed over for grupper, det være sig børn eller voksne, der ikke er i stand til selv at kræve deres ret.

I øvrigt er redegørelsens tal for den sandsynlige udbygning ganske lovende. Jeg tæn-